

Δυτικοί λόγιοι περιηγητές και αρχαιόφιλοι του 18ου αιώνα, στο κλίμα της γενικότερης αναζήτησης της ελληνικής αρχαιότητας, επιζητούν επίμονα με οδηγό τον Πausanias να ανακαλύψουν την Ολυμπία και το φημισμένο ιερό της.

Η πρώτη συστηματική ανασκαφή διεξάγεται από το 1875 μέχρι το 1881 υπό την διεύθυνση των γερμανών πρωτοπόρων Ernst Curtius και Friedrich Adler. Κάτω από συχνά αντίξοες καιρικές συνθήκες, όταν την περιοχή έπληττε τύφος και ελονοσία και έπρεπε να αντιμετωπισθούν τεράστιες τεχνικές δυσκολίες, έρχονται στο φως όλα σχεδόν τα σημαντικά μνημεία της Άλτσεως. Τότε ανακαλύπτονται και οι ανεκτίμητοι αρχαιολογικοί θησαυροί της, τα αετωματικά γλυπτά και οι μετόπες του Ναού του Διός, η Νίκη του Παιωνίου και ο Ερμής του Πραξιτέλους. Η ανασκαφή υπήρξε σταθμός στην ιστορία της συστηματικής αρχαιολογικής έρευνας στην Ελλάδα, καθώς έθεσε ως στόχο την αμιγή επιστημονική γνώση και όχι απλώς την απόκτηση και κατοχή μουσειακών αντικειμένων.

Η επόμενη ανασκαφική περίοδος (1936-1966) ολοκλήρωσε την εικόνα του ιερού με την αποκάλυψη του Σταδίου. Μετά από διακοπή λόγω του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, οι εργασίες επαναλαμβάνονται από το 1952 με κανονικούς ρυθμούς.

Το **Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων (ICOM)**, στην προσπάθειά του να αναδείξει τον πολύπλευρο ρόλο των μουσείων στη σύγχρονη κοινωνία, καθιέρωσε από το 1977 τη 18η Μαΐου ως Διεθνή Ημέρα Μουσείων. Το μήνυμα αυτής της επετείου είναι να γίνουν τα μουσεία φορείς πολιτισμικών ανταλλαγών «με σκοπό την ανάπτυξη της μόρφωσης, την αμοιβαία κατανόηση και τη συνεργασία μεταξύ των λαών». Κάθε χρόνο, παράλληλα με το γενικότερο μήνυμα του εορτασμού, διερευνάται σε όλες τις χώρες-μέλη του ICOM ένα ειδικό θέμα που συνδέεται με τα μουσεία και τον πολιτισμό. Για το 2011 το Διεθνές Συμβούλιο Μουσείων (ICOM) έχει επιλέξει το θέμα **«Μουσεία και Μνήμη»**. Τα μουσεία, τόπος λατρείας των Μουσών, των θυγατέρων της Μνημοσύνης, αποτελούν πράγματι τον κατεχόμενη χώρο όπου διαφυλάσσονται τα τεκμήρια της ιστορίας, προβάλλεται ο πλούτος της πολιτιστικής κληρονομιάς και συγκροτείται η μνήμη των κοινωνιών

Η **Ζ' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων**, λαμβάνοντας μέρος στην εορτή των μουσείων, προβάλλει την ιστορική διαδρομή της περιφέρειας και μοναδικής Μουσειακής Τριλογίας: το Παλαιό Μουσείο (Σύγγρειον), γνωστό σήμερα

ως Μουσείο των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας, το Νέο Μουσείο και το Παλαιό Εφορείον, το οποίο λειτουργεί ως Μουσείο των Ανασκαφών της Ολυμπίας. Επιθυμεί έτσι να αποδείξει με τον πιο εύγλωττο τρόπο ότι τα Μουσεία δύνανται να παρακολουθούν τις εξελίξεις της εποχής, ώστε να αποτελέσουν «γέφυρες» πολιτισμού ανάμεσα στο παρελθόν, το παρόν και το μέλλον.

Συντελεστές Εκδήλωσης

Γεωργία Χατζή, Αρχαιολόγος, Προϊσταμένη της Ζ' ΕΠΚΑ
Αλεξάνδρα Σέλελη, Αρχαιολόγος – Μουσειολόγος, Ζ' ΕΠΚΑ
Κωνσταντίνος Β. Αντωνόπουλος, Αρχαιολόγος, Ζ' ΕΠΚΑ

Υπουργείο Πολιτισμού & Τουρισμού
Ζ' Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων, ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ, Τ.Κ. 27065 Τηλ. & φαξ: 2624022529
Hellenic Ministry of Culture
7th Ephorate of Prehistoric and Classical Antiquities, Ancient Olympia, 27065 Tel. & fax: +302624022529

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
Ζ' ΕΦΟΡΕΙΑ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΛΑΣΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

Διεθνής Ημέρα Μουσείων 18 Μαΐου 2011

Με την ευγενική υποστήριξη του
ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΗΛΕΙΑΣ

Μουσεία και Μνήμη
Ολυμπία. Η ιστορία των μουσείων της

Μουσείο της Ιστορίας των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας

(Παλαιό Μουσείο ή Σύγγρειο)

Ο πλούτος των ευρημάτων από το περιώνυμο ιερό της Ολυμπίας κατέστησε αναγκαία την ανέγερση ενός μουσείου για τη φύλαξη των αρχαιοτήτων. Έτσι, στα 1883-1887 ιδρύεται το πρώτο επαρχιακό μουσείο πλησίον αρχαιολογικού χώρου. Τα σχέδια εκπονούν οι Γερμανοί αρχιτέκτονες Fr. Adler και W. Dörpfeld. Η γενναιόδωρη χορηγία του Ανδρέα Συγγρού για την οικοδόμησή του χαρίζει στο κτήριο την επωνυμία «Σύγγρειον». Το κομψό νεοκλασικό οικοδόμημα ανεγείρεται σε λοφίσκο ΒΔ της Άλτεως, όπου δεσπόζει επιβλητικά, πραγματικό κόσμημα της εποχής και του ακατοίκητου, βουκολικού τοπίου της Ολυμπίας. Στην κεντρική αίθουσα με την υπέροχη ξυλόγλυπτη οροφή εκτίθενται οι δύο εναέτιες συνθέσεις και η Νίκη του Παιωνίου, ενώ σε ειδική αίθουσα τοποθετείται ο Ερμής του Πραξιτέλους. Την ανατολική και δυτική πτέρυγα του μουσείου καταλαμβάνουν τα αναθήματα της Άλτεως, ενώ τα πολυπληθή χάλκινα ευρήματα εκτίθενται σε μικρότερες πλαϊνές αίθουσες.

Με την επανίδρυση των μουσείων της Ολυμπίας στο πλαίσιο της τέλεσης των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στη χώρα μας, το Παλαιό Μουσείο ανακαινίζεται και φιλοξενεί μια μοναδική αρχαιολογική έκθεση με θεματικό χαρακτήρα. Η έκθεση, αφιερωμένη στην Ιστορία των Ολυμπιακών Αγώνων της Αρχαιότητας, περιλαμβάνει ευρήματα από το ιερό της Ολυμπίας αλλά και αντικείμενα που έχουν παραχωρηθεί με δανεισμό από άλλα ελληνικά μουσεία. Επιστέγασμα της μουσειακής ανάπτυξης της Ολυμπίας είναι η εγκατάσταση της ψηφιακής έκθεσης στον ειδικά για το σκοπό αυτό διαμορφωμένο υπόγειο χώρο του Συγγρείου, η οποία λειτουργεί πιλοτικά από τον Μάρτιο του 2008 υποστηρίζοντας με πλήθος ψηφιακών δράσεων και μικρό θέατρο εικονικής πραγματικότητας την αρχαιολογική έκθεση του Μουσείου

Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο

Μετά τους καταστροφικούς σεισμούς του 1953 το Σύγγρειο Μουσείο υφίσταται πολλές βλάβες. Στο μεταξύ, η πρόοδος των ανασκαφών στην Άλτι και τα νέα ευρήματα που έρχονται σταδιακά στο φως, καθιστούν επιτακτική την ανάγκη ανέγερσης ενός νέου, μεγαλύτερου Μουσείου, που να ανταποκρίνεται στα αρχαιολογικά δεδομένα και στις απαιτήσεις της μεταπολεμικής εποχής. Από τα τέλη της δεκαετίας του 1950 αρχίζουν οι εργασίες θεμελίωσης του Νέου Αρχαιολογικού Μουσείου στην κοιλάδα ΒΔ του Κρονίου λόφου. Το κτίσμα ολοκληρώνεται στη δεκαετία 1960-70 πάνω σε μελέτη του αρχιτέκτονα Πάτροκλου Καραντινού. Η προετοιμασία της χώρας μας για την τέ-

λεση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 στην Αθήνα στάθηκε το έναυσμα για τη ριζική ανακαίνιση των Μουσείων της Ολυμπίας, τα οποία κυριολεκτικά επανιδρύονται σύμφωνα με τις επιταγές της σύγχρονης μουσειολογίας. Στο Νέο Αρχαιολογικό Μουσείο, που ανακαινίζεται κτηριολογικά ως σύνολο με το περίστυλο αίθριό του, δεν τροποποιείται η φιλοσοφία της αρχικής έκθεσης.

Ανανεώνονται, ωστόσο οι αίθουσες με νέες, καλαίσθητες προθήκες, διακριτικό τεχνητό φωτισμό και χρωματισμό, υψηλές προδιαγραφές ασφαλείας για τα πολύτιμα εκθέματα. Τα αντικείμενα συνοδεύονται πλέον από πλούσιο εποπτικό υλικό. Διαμορφώνονται επίσης δύο αίθουσες ενδεικτικές των νέων τάσεων στη μουσειολογική επιστήμη. Η πρώτη αφιερώνεται στον γλύπτη Φειδία, με ευρήματα από το χώρο του εργαστηρίου του, ταπεινά εκ πρώτης όψεως κατάλοιπα της εργασίας του, που «ζωντανεύουν» όμως το πέρασμα του σπουδαίου γλύπτη από το ιερό του Δίος. Η τελευταία αίθουσα του μουσείου περιλαμβάνει αντικείμενα σχετικά με την καθημερινή ζωή κατά τους ύστερους χρόνους, υπογραμμίζοντας συνάφειες και συγγένειες ανάμεσα στο χθες και το σήμερα.

Μουσείο της Ιστορίας των Ανασκαφών της Ολυμπίας (Παλαιό Εφορείο)

Στο πλαίσιο της επανίδρυσης των Μουσείων της Ολυμπίας τιμήθηκε επάξια και ο μικρός ισόγειος οικίσκος δυτικά του Συγγρείου Μουσείου, ο κτισμένος στους πρόποδες του ιστορικού ξενοδοχείου ΣΠΑΠ γνωστός ως Παλαιό Εφορείο, τόπος διαμονής των κατά περιόδους Ελλήνων αρχαιολόγων και εφόρων που υπηρέτησαν στην Ολυμπία. Πλείστα όσα ενθυμήματα όλων των εποχών, από τον εντοπισμό ως τη συστηματική διερεύνηση του ιερού «διηγούνται» την ιστορία των ανασκαφών της Ολυμπίας ανακαλώντας μνήμες, που διδάσκουν και συγκινούν. Παράλληλα με την επαναλειτουργία του Συγγρείου Μουσείου και της παλαιάς κατοικίας των Αρχαιολόγων, πλήρη ανάπτυξη υφίσταται και το ιστορικό ξενοδοχείο ΣΠΑΠ που λειτουργούσε αδιάλειπτα από τα τέλη του 19ου αιώνα μέχρι το 1984 και σήμερα λειτουργεί ως ομώνυμο συνεδριακό κέντρο. Μαζί με τη νεότερη, δυτική πτέρυγα που απέκτησε στις αρχές της δεκαετίας του 1960 και σήμερα στεγάζει την διοίκηση της Εφορείας Αρχαιοτήτων, το κτήριο ΣΠΑΠ, το Σύγγρειο Μουσείο και το Παλαιό Εφορείο διαμορφώνουν ως σύνολο τόπο ιστορικής μνήμης και πυρήνα νέων πολιτιστικών δράσεων της μικρής πόλης της Ολυμπίας.

